

העם

מה זה יעזור?

לפני 1873 שנים נעלמה העיר פומפיה מן המפה. הבולת הלוהטת, שנשפכה מתוך לוע הר־הגעש אווביוס, קברה את העיר השוקקת. על רקע מאורע זה צייר הסופר הב־ריטי בולברליטון תמונה מוזעזעת: תמונת השחיתות האיומה בעיר שנידונה לכל יוון, שהוסיפה להשתולל בתענוגות פרכרי סיים שעה שהבולת התקברה אליה באיסיות ובחמדה.

לוא היה סופר בעל שיעור קומה מצייר תמונה חיה של מדינת ישראל ביולי 1952 היה מצייר, אולי, תמונה דומה. את תפי קידו של הר־הגעש היתה ממלאת השואה הכלכלית המתקרבת באכזריות ברזל. ואי לו את החומר הגולמי לחייה הפנימיים היה מוצא בכותרות העיתונים של השבוע ה־אחרון:

קצין מכס שערך חיפוש אצל תח־שר דתי, לפי הוראות מלמעלה, הורד ברגה. התי פוש נערך אחרי שנחשף חשד כי אישיות דתית חשובה אחרת הבריחה רכוש ניכר. דליקת־ענק פרצה בנמל יפו, ונתערר חשד שמקור הוליקה במעשה הצתה שבו צע בידי אנשים חשודים שטשטש עקבות של גניבה או מעילה בממדים אנדיים.

שערויה סרחנית, בה השתתפו ראשי המדינה, פרצה בכנסת, אחרי שח־כ קומוניסטי הקיז טעוון כי בשעת חיפוש צבאי נגנבו הפצים (ראה להלן).

אשה חולת סרטן, בת 25, נאסרה בכפר ערבי יחד עם ארבעת בניה, ועקבותיה נעלי מיו נסתבר שהאשה חשוכת־המרא א גורשה בחשכת הלילה אל מעבר לגבול יחד עם חניוקותיה.

בצנתת נתגלה משטר של ימי הביניים בבית־חומים דתי, שהיה נוהג לחבל בגורמות חניכיו ולקבור את מתיו במחתרת. הממשלה הוסיפה בכפיית חוקים דתיים, חשוכים על הרוב הגדול של האוכלוסייה, הבוחל בהם.

במשא ומתן התנכ־י בין אכרהם בן־חרח ואלוהיו, הושגה פשרה שאם ייצאו עשרה צדיקים בסדום, ייזחה מטר האש והמפרית לזמן בלתי־מוגבל. משא ומתן זה לא נשא, כנראה, פרי היסטורי, מאחר שלא נמצא ב־מניין המבוקש. לוא נערך חיפוש דומה ב־מדינת ישראל של היום, היו נמצאים יותר מעשרה איש הבוחלים במחול השחיתות, מספרם היה מגיע לרבעות רבות. אולם ה־צרה היא שאין כל חשק לצדיקים להיחלץ לפעולה מעשית ולמנוע את המטר הבלתי־נעים. גישתם, שזרמה לכשלוון ההתנגות ש־נערכו השבוע (ראה עמודים 8-9) היתה: מה זה יעזור? הם התישבו בכסאות המה־גוע, עצמו את עיניהם ותיכו לאש.

הכנסת

ריח גרמני

אחת הסצינות הגדולות של התקופה היתה במשפט הגרמני המפורסם נגד הקומוניסטים.

שהואשמו בשריפת הרייכסטאג. הגאשם גאורג גי דימיטרוב, ראש הקומאינטרן של מרכז אירופה, שאל את הרמן גרינג, השר הגאצי, כמה שאלות שטטות ועדינות. לפתע פרץ גרינג בצעקות היסטוריות, קרא שעוד יתלו את דימיטרוב. הגבת נשיא בית־המשפט: להר־ציא את דימיטרוב מן האולם. גולם כשהוצא ע־י השוטרים עוד הספיק דימיטרוב לצעוק: אדוני המיניסטר, האם אתה פוחד משאלותי? מליוני אנשים בכל רחבי העולם, בנייהם שונאי קומוניסטים מובהקים. רשמו את הרגע הזה כיום נצחוננו המפואר של דימיטרוב. התי קפת ההיסטוריה של גרינג לא שיכנעו רבים בצדקתו.

המחנה שנוער לפני שבוש בכנסת היה דומה מאד לתמונתו. אין אורח ישראל מצפה לגדולות מצד אסיפה זו, המורכבת מעסקני מפלגות מזדקנים, שלא רבים מהם היו יכר לים להגיע למעמד ניכר בכל מקצוע אחר. אולם פירשה זו הגדישה את הסיאה.

"למופתי תלך!" לפי הפרוטוקול ה־רשמי קם תופיק טובי, חבר הכנסת הקימור ניסטי, והטיח בפני הצבא האשמה רצינית, אך לא מוזעזעת ביותר, מסוג האשמות ש־הוטחו ע־י הישוב נגד הצבא הבריטי בהודו גויות רבות.

ההאשמה: הצבא ערך חיפוש בכפר הערבי ערב־אלשיבלי, בקרבת הר תבור, אחרי שנגי נב נשק ממחסן צבאי. החיפוש בוצע, לדברי טובי, בחומרה יתרה, והפציהם של כמה מן התושבים נעלמו. התלונה כולה הוקראה בטון שקסי, ובחלק המתורגם לא היו ביטויים חריפים במיוחד.

אורח נורמלי היה אומר שהאשמה כואת טעונה חקירה, וכי עד ברור הפרטים אין לחרוץ דין לכאן או לכאן. אולם נראה שאין הכנסת מוכרבת רק מאנשים נורמליים. היא לא היתה זקוקה לשום חקירה של הפרטים שזה עתה שמעה אותם לראשונה.

מוסר הפרוטוקול הסטינוגראפי: דוד בן־גוריון: אין זו הצעה לסדר היום. אתה משמיץ את הממשלה ואת המדינה. תופיק טובי: אני לא משמיץ אתה משמיץ את המדינה.

דוד בן־גוריון: אתה משמיץ את הממשלה ואת המדינה. יוסף שפרינצק: חבר הכנסת טובי — בבקשה לרדת מעל הבמה תיכף ומיד. קריאות מספלי מפא"י: אתה סוכן של שישאקלי. אתה סוכן זר.

שלמה לביא (איש מפא"י בעל שערות ש־בה, מנהל): מופתי! למופתי תלך! להלן התפתח ויכוח חריף בין תופיק טובי שעמד על זכותו הראשונית ובין יוסף שפרינג צאק, שסרב להרשות את המשך תרגום נאומי. צעק דוד בן־גוריון: "רק שליח המופתי יכול להעליל כזאת... עלילות שפלות שאין להן שחר ואמת..."

סיום הקומדיה: "לרגלי התנהגותם של חברי הכנסת תופיק טובי חילזר (שנקראו זה עתה שליחי המופתי ע־י מתנגדיהם) אני סוגר את הישיבה..."

מישהו טעון חקירה. מן הפרשה כור לה נוזף ריח רמני לא רק מבחינה אחת. האמונה שלא בוטאה, שבצבא ההגנה עומד מעל לכל ביקורת, וכי כל מלה רעה עליו היא

דתיים או שוא את שליחי הדת, אם תוכח אינה מספקת — ישנם עוד כמה מאות אלפי אזרחים כאלה במדינת ישראל. שני הנאשמים עצמם לא גילו עניין רב במשפט. הם ישבו בין השוטרים המויונים, כשמפעם לפעם נפלט פרוק עצור מפייהם. תיק מספר 3871/52 לא הבטיח סנסציות רבות לעיתוני־הערב.

המשק

זכוכת שפתיים

שעה שעל חוף ימה של תל־אביב מוקי מת גדר השמה קץ לתקוות המרחצים ה־תל־אביביים, הולכים ונבונים, במרחק כמה קילומטרים, בחלקו הדרומי של חוף בתי ים, בתי מרחצאות (עם מלתחת תת־קרקעית ל־5000 איש) ובתי־קפה חדישים ביותר. יוזם התכנית: יעקב בן־סירה, 53, חניך תכנוון

חבר הכנסת תופיק טובי מה. אני? אתה!

לונדון שהיה משך 20 שנה מהנדס עירית תל־אביב.

גם ריפוי בעיסוק. כאשר נאסרה הר־צצה בחופה של תל־אביב התארגנה קבוצת קבלני ויסדה בשותפות עם המועצה המקומית בתים חברת פיתוח של חוף בתי־ים בעלת זכוון ל־49 שנים. בן־סירה ניגש במרץ לעיבוד הכנית פיתוח החוף לאורך שלושה ק"מ. התכנית המגוונת מקיפה, בין השאר, הקמת בית מלון בחלק הצפוני של החוף, הפיכת בתי־המרחצאות (הערביים) הישנים למכון של ריפוי בעיסוק התקנת מעגן סי־רות וברכת שחייה לילדים.

ראש מועצת בתי־ים, דוד בן־ארי, מקווה שתנוכת המפעל שישתרוץ על 1500 דונם (כחמישית שטח המועצה) תשולב עם הפי־כת המועצה המקומית לעיר. כי בן־ארי ה־מפא"י החליט לנצל את שפתיים שבת חום מועצתו שלא כדוגמת ושוזופים, עלו על ראש העיריה הציוני־הכללי של תל־אביב. אם רוקח יחול להיות ראש העיר יהיה זה במיוחד זכוכת שפתיים המוונחת. אם בן־ארי, יהפוך ראש העיר בתיים יהיה זה במיוחד זכוכת שפתיים מפותחת.

הים

ככלו נסיעה בטקסי

מפרשיה הלבנים של רהב הבהיקו במפרץ חיפה, ממנו עמדה להפדר לשה שבועות של מסע נועז בים־התיכון. שמונה הרפתקי גים ילידי הארץ, חסונים ושזופים, עלו על הסירה בשב 13 היום, השקיפו על הכרמל המתרחק בשוב רוח דרומית על המפרשים המתוחים.

היו אלה חניכי זבולון, שבראשם בלט ספקד הסירה עובדיה (עובר) יוסף, 24, גבה־קומה ויפה־תואר, לשעבר סייר קרבי בחטיבת גב־עתי, בה נפצע על־ידי קלע שחרר דרך הלסת הימנית, הסביע צלקת גדולה מתחת לאוזנו. כמפרשן יומאי המשובח ביותר בזבולון, נוסף עובדיה ראשון את דגל ישראל בקפרי־סין אחר קום המדינה. בהגיעו אל גולי קפי ריכין תוך הבקעת סערה עזה, על סיפון סירה טרופה, בת חמשה טון, אוריאל, החליט לבצע בהזדמנות מסע נועז יותר, לטלטל את ימאי זבולון על גלים רחוקים ככל האפשר.

גם 120 לירות. עובדיה ארגן שבעה וחיקי זבולון, זכה ביחס מיוחד ממשרד ה־מסחר והתעשייה שהציף את הסירה ארוכת 15

מטבעה עלילה שפלה. אינה ידועה בשום מדינה דימוקראטית. בארצות־הברית ובברי־טניה רגילים כל חברי הפרלמנט להטיח דבי רים קשים נגד הצבא ומפקדיו, כדבר מקובל. להברי כנסת רבים כאב, כנראה, שתופיק טובי ניסה להפיק הון מפלגתי מתלונתו. או־לם בדיוק לשם כך נשלח לכנסת ע־י בוח־ריו, אורחי מדינת ישראל. השאלה האמתית היתה: מדוע רק תופיק טובי משמיץ תלונות מסוג זה בכנסת? מדוע שתק, למשל, הסר־פר יזהר סמילנסקי, ח"כ מטעם מפא"י, שכתב דברים הרבה יותר חריפים בספרו חרבת תועה, עד אשר קם תופיק טובי ואמר את אשר אמר?

ההגנה הציבורית לפרשה כולה היתה חד־משמעית. נתן אלטרמן, שגילה לא פעם את המצפון הציבורי בטורו השביעי בדבר, יצא לאחת מהתקפותיו החריפות הנדירות על הכנסת. אולם גם אנשים פשוטים יותר הגיעו לכלל מסקנה כי לא תופיק טובי עו־י חקירה יסודית, אלא הכנסת עצמה.

משפט

תיק פלילי מס' 3871/52

העיתונאים שעשו אל אולם בית־משפט ה־שלום בתל־אביב התאכזבו קשות. על ה־דת היה רשום משפט רבי־החשבות: השופט חיים בנטל, תיק פלילי 3871/52, היועץ המשפטי נגד קינו ובן־יאיר. העיתונים אשר תפוצתם תלויה בכותרות הראשית, היו רש־אים לקחת שישמעו נאומים פוליטיים ופצ־צות מילוליות אחרות, שיצדיקו כותרות לרווח העמודים. אולם שום דבר לא קרה. משפט אנגלי (ויש־אלי) דומה במקרה ה־טוב ביותר לתחרות כדורגל, ובמקרה הרע ביותר להפילה משעממת בכנסיה. העניינים מתבררים לפי טעם קבוע, כשכל פרקליט יכול לירות חיצים בעדי הצד שכנגד, לשע־שע את הדקל הנוכח. אולם הפעם לא רק חסר הדקל באולם, בו ישבו רק בני מש־פחותיהם וידידיהם של הנאשמים, אלא אחד משני הצדדים גם סירב בהחלט לשחק.

"אין שאלות!" מן הרגע שנכנסו ל־זירה עורכי־הדין יעקב הניגמן, בשם הנא־שם הראשון, ועורך־הדין יעקב הגלר, בשם הנאשם השני, היה ברור מה יהיה אופי החקירה המוקדמת בבית־משפט השלום וה־משפט העיקרי בבית־המשפט המחוזי. האינסטרסגיה של יעקב הניגמן היא לש־חוק לגמרי בחקירה המקודמת, לא לשאול את עדי התביעה, כל שאלות ולא להביא כל עדים מצדו. בצורה זו הוא יכול למנוע בעד התביעה מלהציץ לקלפיו, להתח את קו ההתקפה הנגדית רק ברגע האחרון, כששוב אין בידי התביעה אפשרות להשיג מכה חרי־זרת. גם עורך־הדין השני הצטרף לקו זה, ומדי פעם, כשעז תביעה סיים את דבריה, חזרו שני הפרקליטים בקול משועבם על סיטבמה: "אין שאלות!"

ארבע חזירות. עמוס בן יעקב קינן, 25, ושאלתיאל בן אלעזר בן־יאיר, 29, הו־אשמו בגרימת נזק לבית זירה בודון וש־לא כחוק בשעה שנמצא אדם בבית הדירה והנוק נגרם על־ידי התפוצצות חומר פי־צוק, עבירה לפי סעיף 326 (1) (3) (K) 23־מפקודת החוק הפלילי משנת 1936. הער־וש המקסימלי לפי סעיף זה: מאסר עולם. כתוספת נאשמו שניהם בנשיאת פצצה, וש־אלתיאל בן־יאיר גם בהחזקת רימון וכל־יירה.

בעיני יוועי־דבר היה כתב האשמה נסר־גה גדולה. שתי האשמות העיקריות ש־דובר עליהן בשעת הוצאת פקודת המעצר — גרם נזק גופני בודון וקשירת קשר — נעלמו חרש. תיק התביעה נוד כמה פעמים הלון וחזרה, מן התביעה הכללית למשרטה, עד שנמצא הניסוח הסופי. איש לא יכול היה לקנא בקציני המש־טרה — יהושע בן־ארי ושמאי זוהר — ש־הופיעו בבית משפט השלום, ובפרקליט ה־מדינה שיופיע בבית־המשפט המחוזי, כי למרות חקירה מקיפה מאד, בה נתקרו כמ־עט כל הצעירים שנראו אי־פעם בתברתו של עמוס קינן, לא השיגה התביעה, כנראה, שום עדות לגבי עצם ביצוע המעשה ש־הוא נושא המשפט — הנחת הפצצה לפני זירת שר התחבורה.

העדות שישנן באות להוכיח, הוכחה מס־ביתית, כלומר הוכחה של מסיבות הי־כולות להצטרף לאשמה, אך שאינן נשע־נות על שום הוכחה בלתי־אמצעית, כגון עדות־ראייה. במקרה זה חייבת התביעה ל־ספק ארבע חוליות של שרשרת ברזל, אשר הראשונה בהן היא: הוכחת המניע (מוטיב). העובדה שעמוס קינן כתב מאמרים אנטי־

